Nieuwsbrief - STAB OGR Updates

Nummer 22, 2026

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Rechtbank

Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2026:4650 30-10-2026
Afwijzing verzoek maatwerkvoorschriften/Ooststellingwerf
Afwijzing verzoek om maatwerkvoorschriften voor milieubelastende activiteit, beleidsruimte.

Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2026:4730 23-10-2026
Afwijzing handhavingsverzoek/De Fryske Marren
Afwijzing verzoek om handhaving vanwege ontbreken omgevingsvergunning verwerken afvalstoffen onvoldoende gemotiveerd, bermmaaisel is een afvalstof, geen sprake van 'voortgezet gebruik'.

Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2026:10079 16-10-2026
Handhaving/Sluis
Handhaving, last onder dwangsom, Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht, voldoende gemotiveerd dat eiser als 'calculerend/opportunistisch' is aangemerkt.

Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2026:7905 15-10-2026
Omgevingsvergunning/Beuningen
Omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Ook onder het nieuwe recht dient de uitvoerbaarheid te worden beoordeeld bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het afwijken van het omgevingsplan. De bestaande rechtspraak van de Afdeling over uitvoerbaarheid blijft van toepassing. Dat de onlosmakelijke samenhang niet meer geldt onder de Omgevingswet, maakt niet dat de uitvoerbaarheid niet meer hoeft te worden beoordeeld. Divergentie in de rechtspraak.

RECHTSPRAAK

Afwijzing handhavingsverzoek/De Fryske Marren

Afwijzing verzoek om handhaving vanwege ontbreken omgevingsvergunning verwerken afvalstoffen onvoldoende gemotiveerd, bermmaaisel is een afvalstof, geen sprake van 'voortgezet gebruik'.

Casus

Een coöperatie heeft een initiatief genaamd 'composteren van bermmaaisel bij de boer'. Dit betekent dat bermmaaisel wordt gecomposteerd op locatie bij de bij de coöperatie aangesloten agrariërs. Deze werkwijze wordt sinds 2023 toegepast.

Eiseres (Branche Vereniging Organische Reststoffen) is van mening dat voor het composteren een omgevingsvergunning nodig is, omdat het bermmaaisel een afvalstof is. Zij heeft het college gevraagd te handhaven op de verschillende locaties waar deze wijze van composteren wordt toegepast.

Het college stelt onder verwijzing naar de Leidraad afvalstof of product (de Leidraad) en hoofdstuk B 6 van het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3), dat geen sprake is van (groen)afval maar van 'voortgezet gebruik' omdat geen sprake is van zich ontdoen.

Rechtsvraag

Is bermmaaisel een afvalstof?

Uitspraak

De rechtbank stelt vast dat in deze zaak de discussie zich toespitst op de vraag of er sprake is van verwerking van een afvalstof. De rechtbank zal eerst ingaan op het toetsingskader dat geldt voor de beantwoording van deze vraag.

De rechtbank overweegt dat in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer (Wm) is gedefinieerd wat een afvalstof is: alle stoffen, mengsels of voorwerpen, waarvan de houder

zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen.

Uit vaste rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling) volgt dat het begrip afvalstof, als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wm, moet worden uitgelegd met inachtneming van de door het Hof van Justitie van de Europese Unie (het Hof) over dit begrip gevormde jurisprudentie [Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling) van 1 oktober 2025, ECLI:NL:RVS:2025:4665]. Het is vaste rechtspraak van het Hof dat de vraag of een stof een afvalstof is, moet worden beantwoord met inachtneming van alle omstandigheden van het geval, rekening houdend met de doelstelling van de richtlijn en zonder afbreuk te doen aan de doeltreffendheid daarvan [Zie het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (het Hof) van 15 juni 2000, Arco Chemie Nederland, ECLI:EU:C:2000:318, punten 73, 88 en 97, en het arrest het Hof van 18 april 2002, Palin Granit, ECLI:EU:C:2002:232, punt 24]. Bij beantwoording van die vraag is vooral het gedrag van de houder in relatie tot de betekenis van de woorden ‘zich ontdoen van’ relevant [Zie het arrest van het Hof van 18 december 2007, Commissie/Italië, ECLI:EU:C:2007:808, punt 32, en het arrest van 24 juni 2008, Commune de Mesquer, ECLI:EU:C:2008:359, punt 53]. In dit verband verdient volgens het Hof bijzondere aandacht of de stof in kwestie voor de houder ervan geen nut heeft of meer heeft, zodat deze stof een last is waarvan hij zich wil ontdoen. Als dat het geval is, dan is sprake van een afvalstof. Wil de houder een stof hergebruiken, dan moet in het licht van de verplichting om het begrip afvalstof ruim uit te leggen, het hergebruik niet slechts mogelijk maar zeker zijn [Zie het arrest van het Hof van 12 december 2013, Shell Nederland, ECLI:EU:C:2013:821, punt 42 en 53]. Verder ligt het op de weg van de houder van stoffen om aan te tonen dat hergebruik ervan niet alleen tot de mogelijkheden behoort, maar zeker is [Zie het arrest van het Hof van 4 juli 2019, Tronex, ECLI:EU:C:2019:564, punt 40. Zie ook het arrest van het Hof van 3 oktober 2013, Brady, ECLI:EU:C:2013:627, punt 64].

De rechtbank stelt vast dat het college en de coöperatie bij de beantwoording van de vraag of sprake is van een afvalstof in het bijzonder betekenis hebben toegekend aan de Leidraad en LAP3. De rechtbank overweegt dat in LAP3 een algemene beleidslijn is opgenomen die onder andere geldt bij de uitleg en toepassing van de definitie van het begrip afvalstof. Deze beleidslijn is gebaseerd op en dient ter verduidelijking van de uitgangspunten die in de Kaderrichtlijn afval (Kra) en de rechtspraak van het Hof over het begrip afvalstof zijn neergelegd [Leidraad afvalstof of product, pagina 5]. De Leidraad heeft tot doel om de beleidslijn die in LAP3 is geformuleerd, nader toe te lichten. Dit betekent naar het oordeel van de rechtbank dat de genoemde documenten geen zelfstandige betekenis hebben, maar slechts bespreken hoe het begrip ‘afvalstof’ en de daaromtrent ontwikkelde jurisprudentie volgens de opstellers van het beleid moet worden uitgelegd. Deze documenten vormen daarom geen

zelfstandige bron van regelgeving, reden waarom de rechtbank toetst aan het begrip 'afvalstof' zoals neergelegd in de Wm en de jurisprudentie.

De rechtbank overweegt dat uit vaste jurisprudentie volgt dat de vraag of iets een afvalstof is, moet worden beantwoord met inachtneming van alle omstandigheden van het geval [Zie bijvoorbeeld ook de uitspraak van de Afdeling van 30 augustus 2023, ECLI:NL:RVS:2023:3328].

(...)

De rechtbank overweegt dat uit vaste jurisprudentie volgt dat bij de beantwoording van de vraag of iets als afvalstof kwalificeert, vooral het gedrag van de houder in relatie tot de betekenis van de woorden 'zich ontdoen van', relevant is.

Naar het oordeel van de rechtbank is het bermmaaisel aan te merken als een last waarvan de gemeente zich moet ontdoen, zodat sprake is van een afvalstof. De rechtbank acht daarvoor van belang dat het in dit geval gaat om materiaal dat vrijkomt bij beheer- en onderhoudswerkzaamheden en dat het niet gaat om materiaal dat met een bijzonder doel wordt geproduceerd. De gemeente betaalt vervolgens de coöperatie om het bermmaaisel aan te nemen en te (laten) composteren. Dit was de werkwijze ten tijde van het bestreden besluit, maar ook nog ten tijde van de zitting bij de rechtbank. De omstandigheid dat het bermmaaisel overblijft na beheer en onderhoud en de gemeente de coöperatie betaalt voor de inname, is naar het oordeel van de rechtbank een sterke aanwijzing dat het maaisel voor de gemeente een last is, waar het zich van ontdoet. Dat is naar het oordeel van de rechtbank bovendien in lijn met de maatschappelijke opvatting die onder meer blijkt uit de regelgeving over (composteren) van groenafval. Zo wordt in de Kra en de Wm biologisch afbreekbaar tuin- en plantsoenafval 'bio-afval' genoemd en wordt compostering in de Kra specifiek genoemd als 'nuttige toepassing' van een afvalstof [Nuttige toepassing: elke handeling met als voornaamste resultaat dat afvalstoffen een nuttig doel dienen door hetzij in de betrokken installatie, hetzij in de ruimere economie andere materialen te vervangen die anders voor een specifieke functie zouden zijn gebruikt, of waardoor de afvalstof voor die functie wordt klaargemaakt]. De rechtbank is van oordeel dat in dit geval daarvan ook sprake is, zodat het bermmaaisel een last is waarvan de gemeente zich ontdoet. Naar het oordeel van de rechtbank is dus sprake van een afvalstof.

Het college en de coöperatie stellen in de kern dat sprake is van 'voortgezet gebruik' en dat de gemeente zich om die reden niet ontdoet van het bermmaaisel. De rechtbank stelt vast dat 'voortgezet gebruik' geen begrip is dat is opgenomen in de wet en ook geen begrip dat door het Hof of de Afdeling wordt gehanteerd bij de uitleg van de vraag of een stof een afvalstof is. Uit de jurisprudentie blijkt wel dat een stof niet als afvalstof heeft te gelden, als het wordt

'hergebruikt'. Er is sprake van hergebruik, als de stof zonder voorafgaande bewerking zeker en op een vergelijkbare wijze worden hergebruikt [Zie bijvoorbeeld de Afdeling van 20 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:543 en 1 oktober 2025, ECLI:NL:RVS:2025:4665]. Uit de hiervoor onder 8 beschreven werkwijze volgt dat het bermmaaisel dat hier wordt gebruikt, vooraf wordt geselecteerd. Ook wordt het maaisel gemengd met een koolstofhoudend materiaal voordat het naar een lid van de coöperatie wordt gebracht. Dit zijn naar het oordeel van de rechtbank voorafgaande bewerkingen. Bovendien is het composteren op zichzelf ook een bewerking van het bermmaaisel. Het bermmaaisel wordt, met een bepaalde toevoeging, omgezet in compost. Vervolgens wordt het compost gebruikt. Dat is niet aan te merken als hergebruik op een vergelijkbare wijze als het bermmaaisel. Er is dan ook naar het oordeel geen sprake van hergebruik van dezelfde stof, zoals bedoeld in de rechtspraak van de Afdeling.

Indien en voor zover toch aan het begrip 'voortgezet gebruik' uit LAP3 en de Leidraad zou moeten worden getoetst, is de rechtbank ook in dat geval van oordeel dat op basis daarvan niet kan worden geconcludeerd dat bermmaaisel geen afvalstof is. In de Leidraad worden de volgende cumulatieve toetsingsgronden genoemd:

– het gebruik van het materiaal moet zeker zijn;

– het gebruik van het materiaal moet rechtmatig zijn; en

– het gebruik van het materiaal moet voldoende hoogwaardig zijn.

Hierbij wordt in het kader van 'voortgezet gebruik' telkens gesproken over 'het materiaal'.

De rechtbank maakt daaruit op dat 'voortgezet gebruik' aan de orde kan zijn als telkens hetzelfde materiaal wordt gebruikt/toegepast. Dat is ook in lijn met hetgeen hiervoor is overwogen. Daarvan is hier naar het oordeel van de rechtbank geen sprake. Aan het begin van de keten is het materiaal 'bermmaaisel', aan het einde is het materiaal 'compost'. Ook ziet de rechtbank geen grond voor het oordeel dat het gebruik van maaisel dat overblijft na onderhoud of werkzaamheden aan bermen om de enkele reden dat deze wordt gebruikt in een composteringsproces niet langer aan te merken is als een afvalstof. Dat dit bermmaaisel mogelijk zonder milieurisico kan worden ingezet voor een nieuwe toepassing, wat daar verder van zij, maakt dat niet anders. Daarbij betrekt de rechtbank dat composteren nu juist algemeen wordt aangemerkt als nuttige toepassing van (groen)afval. De rechtbank ziet geen aanknopingspunt om dit in dit geval anders te zien. Wat partijen overigens nog hebben aangevoerd over de hiervoor genoemde toetsingsgronden, doet daar niet aan af. Dat laat overigens onverlet dat het bermmaaisel na het composteren (onder voorwaarden) het karakter van afvalstof kan verliezen, maar dat is niet de situatie die in deze zaak ter beoordeling

voorligt.

De rechtbank is op grond van bovenstaande overwegingen van oordeel dat bermgras als afvalstof heeft te gelden. Naar het oordeel van de rechtbank is het bermmaaisel aan te merken als een last waarvan de gemeente zich moet ontdoen. Het college heeft dat niet onderkend. Daarmee heeft het college onvoldoende deugdelijk gemotiveerd dat geen sprake is van een overtreding. Het college heeft daarom op onjuiste gronden afgezien van handhaving op de genoemde percelen.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland
Datum uitspraak: 23-10-2026
ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2026:4730
Zaaknummer: LEE 24/4645
Wetsartikelen: 1.1 lid 1 Wm , 2.1 lid 1 onder e Wabo , 2.1 lid 1 Bor en onderdeel C categorie 28 Bijlage I van het Bor

RECHTSPRAAK

Handhaving/Sluis

Handhaving, last onder dwangsom, Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht, voldoende gemotiveerd dat eiser als 'calculerend/opportunistisch' is aangemerkt.

Casus

Eiser heeft op zijn perceel bedrijfsmatig een timmerwerkplaats in gebruik. Dit is in strijd met het omgevingsplan. Het college van burgemeester en wethouders van Sluis heeft om die reden een last onder dwangsom opgelegd (bestreden besluit 1) en ingevorderd. Eiser stelt dat het college onvoldoende heeft gemotiveerd op welke wijze de interventiematrix is toegepast, wat volgens de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) wel is vereist. Eiser stelt dat het college hem ten onrechte heeft aangemerkt als een 'calculerende ondernemer'.

Rechtsvraag

Heeft het college voldoende gemotiveerd waarom eiser onder de categorie calculerend/opportunistisch, als bedoeld in de LHSO, moet worden geschaard?

Uitspraak

Het college heeft in bestreden besluit 1 uitgelegd hoe het de interventiematrix heeft toegepast. Het college erkent dat dit vereist is volgens de LHSO, die is geïntegreerd in het VTH-beleid Zeeland 2024.

Het college heeft toegelicht dat het eiser ziet als een calculerende ondernemer (C op de interventiematrix), waarbij de gevolgen van zijn handelen beperkt zijn (2 op de interventiematrix). Er is namelijk maar één belanghebbende bekend die stelt overlast te ervaren van het handelen van eiser.

Er zijn het college geen verlichtende of verzwarende omstandigheden bekend. Het resultaat van toepassing op de interventiematrix heeft het college geleid tot het toepassen van

herstellend bestuursrecht: het opleggen van een last onder dwangsom.

Eiser heeft ter zitting gesteld dat het college hem ten onrechte ziet als een calculerende ondernemer. Hij heeft daarbij toegelicht dat alles is gestart met een gesprek in 2006 met een gemeenteambtenaar waarbij is gezegd dat het gebruik van het perceel voor een timmerbedrijf gedoogd zou worden. Eiser heeft daarbij aangegeven dat dit weliswaar geen toezegging is die schriftelijk is vastgelegd, maar dat hij daar wel altijd op vertrouwd heeft. Eiser vindt dat bestreden besluit 1 in dat opzicht nog steeds niet goed is gemotiveerd.

De rechtbank volgt eiser daarin niet. De rechtbank stelt vast dat de typering van (het gedrag van) de overtreder in de interventiematrix als volgt is gecategoriseerd:

A. goedwillend;

B. neutraal/onverschillig;

C. calculerend/opportunistisch;

D. notoir/crimineel.

De motivering van het college, waarom hij vindt dat eiser onder de categorie calculerend/opportunistisch moet worden geschaard, is weliswaar summier, maar is wel te volgen. Het college heeft ter zitting toegelicht dat daarbij heeft meegespeeld dat eiser zich juridisch heeft laten bijstaan en dat hij er bewust voor heeft gekozen om zijn bedrijf op de woonbestemming voort te zetten. Dat heeft blijkbaar ertoe geleid dat het gedrag van eiser niet als neutraal is aangemerkt, maar als calculerend. De rechtbank acht dat niet onredelijk. De stelling van eiser dat hem destijds mondeling is toegezegd dat bedrijfsmatig gebruik van het woonperceel zou worden gedoogd, is op geen enkele wijze onderbouwd.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant
Datum uitspraak: 16-10-2026
ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2026:10079
Zaaknummer: BRE 25/816
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Afwijzing verzoek maatwerkvoorschriften/Ooststellingwerf

Afwijzing verzoek om maatwerkvoorschriften voor milieubelastende activiteit, beleidsruimte.

Casus

In 2021 zijn voor de activiteiten van verzoekster tot 1 januari 2025 maatwerkvoorschriften vastgesteld op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer voor emissies van stof en zwaveldioxide (SO_2) als gevolg van een installatie voor het drogen van gras. In april 2025 heeft verzoekster een aanvraag ingediend voor het (opnieuw) opleggen van maatwerkvoorschriften. Het aangevraagde maatwerk betekent een verruiming ten opzichte van de grenswaarden voor de emissie van stof en SO_2 die gelden op grond van artikel 5.30 en artikel 5.38b van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het college van burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf heeft de aanvraag geweigerd.

Rechtsvraag

Mocht het college het verzoek weigeren?

Uitspraak

Gelet op artikel 2.13, vijfde lid, van het Bal, moet het college bij het besluit of maatwerkvoorschriften worden gesteld de doelen uit artikel 4.22 van de Ow toepassen. Dat volgt uit artikel 4.5 van de Ow. Het college moet bij de vraag of wel of geen maatwerkvoorschriften moeten of kunnen worden gesteld daarom rekening houden met onder meer het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu.

De voorzieningenrechter stelt voorop dat gelet op artikel 2.13, vierde lid, Ow, maatwerkvoorschriften niet worden gesteld als over het betreffende onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning kan worden verbonden. Het is daarom de vraag of de maatwerkvoorschriften op de manier, zoals in dit geval is gebeurd, hadden kunnen worden aangevraagd. Het college zal dit moeten meenemen bij haar beoordeling in het besluit op bezwaar. Dit leidt niet tot een andere inhoudelijke beoordeling van de vraag of kan worden

afgeweken van de Rijksregels in het Bal.

Naar het oordeel van de voorzieningenrechter heeft het college in redelijkheid de aanvraag kunnen weigeren, gelet op het toetsingskader in artikel 4.22 van de Ow en de beleidsruimte van het college. In het bestreden besluit staat dat het college het belang van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voor omwonenden zwaar weegt, dat door omwonenden de afgelopen jaren diverse klachten over het bedrijf zijn ingediend en dat door hen ook een zienswijze is ingediend waarin omwonenden zorgen uitspreken over de verhoogde uitstoot. Dat, zoals uit het rapport van [deskundige] van december 2020 blijkt, geen sprake is van significante effecten voor mens en milieu, maakt niet dat er in het geheel geen gevolgen zijn en dat het college dit niet aan zijn besluit ten grondslag heeft kunnen leggen.

Dat verzoekster buitensporig hoge en niet-kosteneffectieve investeringen zou moeten doen voor een duurzame grasdrogerij en dat dit door het college niet is bestreden, maakt niet dat het college een andere afweging had moeten maken.

Het college heeft zich verder op het standpunt mogen stellen dat zij niet wenst mee te werken aan het nog gedurende drie jaar voortzetten van de huidige bedrijfsvoering om financiële middelen te verkrijgen om een andere bedrijfsvoering, namelijk een vergister, te kunnen realiseren.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland
Datum uitspraak: 30-10-2026
ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2026:4650
Zaaknummer: 26-3382 en 26-3477
Wetsartikelen: 2.13 lid 1 Bal en 4.22 Ow

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Beuningen

Omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Ook onder het nieuwe recht dient de uitvoerbaarheid te worden beoordeeld bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het afwijken van het omgevingsplan. De bestaande rechtspraak van de Afdeling over uitvoerbaarheid blijft van toepassing. Dat de onlosmakelijke samenhang niet meer geldt onder de Omgevingswet, maakt niet dat de uitvoerbaarheid niet meer hoeft te worden beoordeeld. Divergentie in de rechtspraak.

Casus

Het college van burgemeester en wethouders van Beuningen (het college) heeft een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit verleend voor de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen voor een periode van tien jaar in een voormalig kantoorpand. Eisers hebben beroep ingesteld tegen dit besluit. Zij menen dat het project in strijd is met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Rechtsvraag

Dient onder het nieuwe recht ook de uitvoerbaarheid te worden beoordeeld bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het afwijken van het omgevingsplan?

Uitspraak

Per 1 januari 2024 zijn de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en Wnb ingetrokken en is de Omgevingswet in werking getreden. Onder het oude recht gold op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening, dat op grond van artikel 5.20 van het Besluit omgevingsrecht ook van toepassing was op omgevingsvergunningen die werden verleend met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wabo, dat in de ruimtelijke onderbouwing bij de omgevingsvergunning ingegaan moest worden op de uitvoerbaarheid. Het was daarbij vaste rechtspraak voor (eventuele) vergunningplichten op

grond van de Wnb dat de vraag of een ontheffing of vergunning nodig was op grond van de Wnb aan de orde kon komen in een eventueel te voeren procedure op grond van de Wnb. Dat geldt ook voor de vraag of die ontheffing of vergunning verleend kon worden. Dit deed er niet aan af dat geen omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan mocht worden verleend als het college op voorhand redelijkerwijs had moeten inzien dat het soorten- of gebiedsbeschermingsregime in de Wnb aan de uitvoerbaarheid van het project in de weg stond.[1]

Onder de Omgevingswet en de daaronder vallende Algemene Maatregelen van Bestuur is een dergelijke bepaling niet langer opgenomen. Uit de Nota van Toelichting bij het Omgevingsbesluit blijkt echter dat de wetgever met het vervallen van deze bepaling niet heeft beoogd dat de uitvoerbaarheid niet langer moet worden getoetst. In de Nota van Toelichting staat het volgende:

'Tegelijkertijd kan het in strijd worden geacht met een evenwichtige functietoedeling als er functies zouden worden toegedeeld waarvan het op voorhand aannemelijk is dat deze op de desbetreffende locatie nooit kunnen worden verwezenlijkt. Bovendien zou een dergelijke regeling wegens belangen van derden in strijd kunnen zijn met het beginsel van evenredigheid, als zij nadelen ondervinden van de functietoedeling waar het met die toedeling te dienen doel, bij gebrek aan uitvoerbaarheid van de functie, niet tegenop weegt. Zo zal in een plan niet zekerheidshalve een functie-aanduiding "woonwijk" kunnen worden opgenomen als op voorhand duidelijk is dat de woonwijk op die locatie nimmer kan worden gerealiseerd. Er mag met andere woorden van het bevoegd gezag worden verwacht dat het geen functies toedeelt en regels stelt waarvan ten tijde van de vaststelling aannemelijk is dat deze onuitvoerbaar zijn.

Op zichzelf geven het vereiste van een evenwichtige functietoedeling en het evenredigheidsbeginsel voldoende richting voor een zorgvuldige en volledige belangenafweging over de vraag of een functie aan een bepaalde locatie kan en mag worden toegedeeld.'

De rechtbank is daarom, anders dan bijvoorbeeld de voorzieningenrechter van de rechtbank Midden-Nederland [2], van oordeel dat ook onder het nieuwe recht de uitvoerbaarheid dient te worden beoordeeld bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het afwijken van het omgevingsplan en dat de bestaande rechtspraak van de Afdeling over uitvoerbaarheid dus van toepassing blijft.[3] Dat de eis dat onlosmakelijke activiteiten samen moeten worden aangevraagd, zoals gold onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) [4], niet meer geldt onder de Omgevingswet impliceert naar het oordeel van de rechtbank niet dat de uitvoerbaarheid niet meer hoeft te worden beoordeeld. Immers, voorheen werd ook bij

vergunningen waar de onlosmakelijke samenhang niet voor gold, de uitvoerbaarheid beoordeeld.[5] De rechtbank ziet daarom geen aanleiding voor het oordeel dat deze beroepsgrond buiten de omvang van het geding valt en zal inhoudelijk op de beroepsgrond ingaan.

Noten

[1] Zie overweging 13.3 van de uitspraak van de Afdeling van 9 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:619 en meer recenter overweging 10 en verder van de uitspraak van 23 september 2026, ECLI:NL:RVS:2026:5680.

[2] Voorzieningenrechter rechtbank Midden-Nederland 20 augustus 2026, ECLI:NL:RBMNE:2026:5669.

[3] Vergelijk bijvoorbeeld ook (chronologisch): voorzieningenrechter rechtbank Gelderland 9 mei 2025, ECLI:NL:RBGEL:2025:3574; voorzieningenrechter rechtbank Noord-Holland 16 oktober 2025, ECLI:NL:RBNHO:2025:11882; voorzieningenrechter rechtbank Rotterdam 28 november 2025, ECLI:NL:RBROT:2025:13854; voorzieningenrechter rechtbank Gelderland 24 maart 2026, ECLI:NL:RBGEL:2026:2322; voorzieningenrechter rechtbank Gelderland 9 mei 2026, ECLI:NL:RBGEL:2026:4982; voorzieningenrechter rechtbank Rotterdam 17 juli 2026, ECLI:NL:RBROT:2026:9100; voorzieningenrechter rechtbank Gelderland 28 juli 2026, ECLI:NL:RBGEL:2026:6076; rechtbank Rotterdam 3 april 2026, ECLI:NL:RBROT:2026:4563; rechtbank Overijssel 26 september 2026, ECLI:NL:RBOVE:2026:5691.

[4] Artikel 2.7 van de Wabo.

[5] Vergelijk bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling van 20 oktober 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2345, overweging 6.1.

Instantie: Rechtbank Gelderland
Datum uitspraak: 15-10-2026
ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2026:7905
Zaaknummer: ARN 26_2091 en 26_2103
Wetsartikelen: 5.1 lid 1 onder a Omgevingswet, 8.0a lid 2 Besluit kwaliteit leefomgeving, 3.1.6 Bro, 5.20 Bor en 2.12 lid 1 onder a onder 3 Wabo